

Dlaczego to jednak nie
putinada?

W jaki sposób
na gospodarkę oddziałuje
nagły i skokowy
wzrost cen energii?

Wpływ

BEZPOŚREDNI

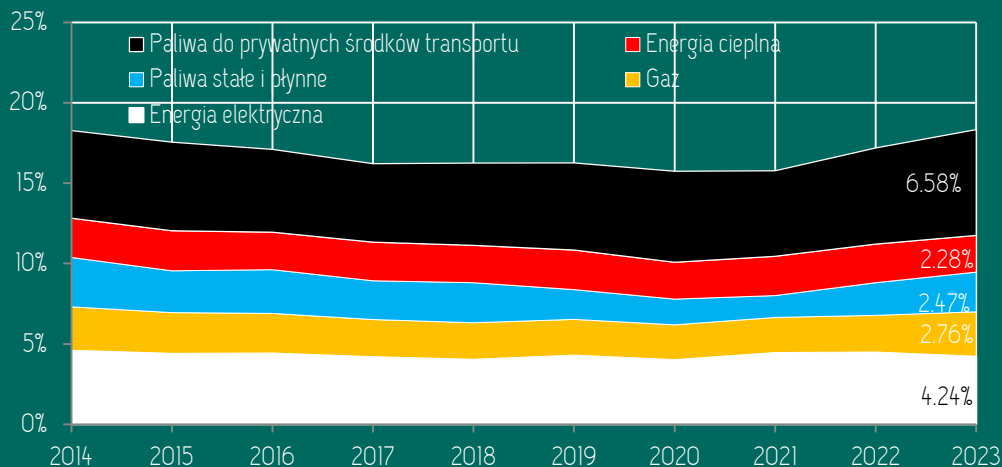
oraz

POŚREDNI

BEZPOŚREDNI

wpływ wzrostu cen energii

Energia stanowi istotną część tzw. koszyka konsumpcji. Na przykład przeciętna rodzina w Polsce przeznaczą na energię elektryczną ok. 4.2% swoich wszystkich wydatków, a na paliwa na stacji benzynowej ok 6.6%.

BEZPOŚREDNI

wpływ wzrostu cen energii

Większość dóbr i usług nie służy bezpośrednio gospodarstwom domowym, a pośrednio: by wytworzyć te dobra i usługi które gospodarstwa faktycznie kupią.

Przykład:

Jeśli paliwa na stacjach benzynowych podrożeją o 15% r/r, wskaźnik inflacji publikowany przez GUS wzrośnie automatycznie i mechanicznie dokładnie o:

$6.6\% * 15\% \sim 1$ punkt procentowy

POŚREDNI

wpływ wzrostu cen paliw

Większość dóbr i usług nie służy bezpośrednio gospodarstwom domowym, a pośrednio: by wytworzyć te dobra i usługi które gospodarstwa faktycznie kupią.

Przykład:

Są w Polsce sektory, w których prąd stanowi ponad 10% kosztów. Te sektory produkują dobra i usługi dla gospodarstw domowych, sprzedając im prąd pośrednio. Gdy rosną ceny prądu, firmy te mogą musieć podnieść ceny.

POŚREDNI

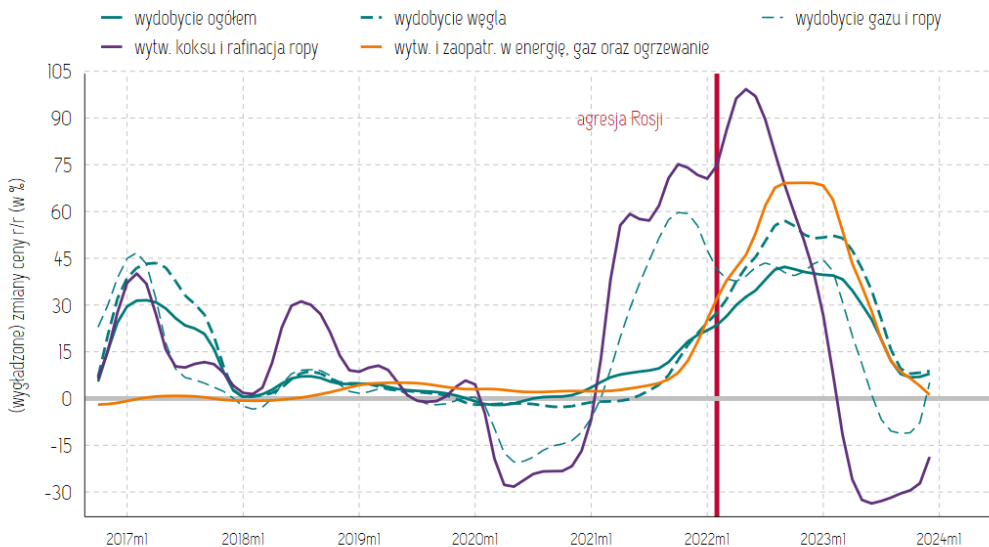
wpływ wzrostu cen energii

Firmy dostosowują się do zmieniających kosztów nie tylko poprzez podwyżki lub obniżki cen swoich produktów i usług, ale także zmieniając proces produkcji. Tyle, że to trwa oraz wymaga najczęściej nakładów inwestycyjnych.

Przykład:

Obserwując wzrost cen gazu, hodowca kwiatów może zainwestować w nowy piec, który pozwala ogrzać szklarnie np. peletem. Jeśli firmy wiedzą, że nie będą w stanie przenosić podwyżek kosztów na klientów, robią to żwawiej.

Ceny energii i jej nośników dla firm w Polsce

Efekty bezpośrednie mogą
być przejściowe.

Efekty pośrednie niosą się po
gospodarce: przyzwyczajamy
się do wzrostów cen. Dlatego
często stają się trwałe.

Wnioski z analizy danych

#1 Gdyby za inflacją stała cena węgla i paliw płynnych, to powinniśmy już od dawna mieć deflację.

#2 Gdyby za inflacją stała cena energii dostarczana przedsiębiorstwom (np. prąd), inflacja nie powinna była przekroczyć 5%. No i też byłaby już deflacja

#3 Skala szoku z cen nośników energii różniła się pomiędzy gospodarkami. Polska dotknięta w relatywnie mniejszym stopniu.

Skoro inflacja nie wzrosła na skutek wyłącznie wzrostów cen energii i jej nośników, to także nie obniży się do celu „sama” z powodu spadku tych cen.

Co powinien zrobić
odpowiedzialny
bank centralny,
obserwując wzrost cen
energii i jej nośników?

Bank centralny:

=> Weryfikuje bieżącą ekspozycję na ten wzrost
(rola w gospodarce)

=> Ocenia:

na ile wzrost ceny jest przejściowy [ekspercko]

na ile cena energii przełoży się na inne ceny [z danych]

na ile popyt na energię ↓ w reakcji na ↑ jej ceny
[dane + ekspercko]

=> Komunikuje swoją ocenę, jaki będzie wpływ tego zjawiska politykę pieniężną

Odpowiedzialny bank centralny ZARZĄDZA OCZEKIWANIAMAMI INFLACYJNYMI

Nie ma znaczenia, czy impuls inflacyjny pojawia się z zewnątrz. Dzięki tym krokom bank centralny ogranicza zjawisko rozlewania się wzrostu cen z BEZPOŚREDNIEGO na POŚREDNI.

Inflacja to proces a nie wskaźnik

Wiemy dokładnie, ile wynosi udział nośników energii w koszyku konsumpcji rodzin w Polsce. Ale to tylko efekt bezpośredni, czyli pomija wpływ na ceny innych dóbr i usług.

Efekty pośrednie uwzględniają, że kwiaty są droższe, bo droższa jest, i szklarnia, i transport, i... (tu wstawić wedle uznania wszystkie kolejne kroki od produkcji do ostatecznego nabywcy).

W tej analizie patrzymy na ceny producentów pomiędzy sobą! Zrealizowane, faktyczne ceny, które zafakturowali pomiędzy sobą.

Energia jest specyficzna

Zmiana cen nośników energii przekłada się szeroko na gospodarkę:

- Nie ma sektorów niepotrzebujących energii
- Często energia to duża składowa kosztów

Trudno raptownie ograniczyć wykorzystanie energii

- Zoptymalizowane technologie
- Zmiana wymaga inwestycji (koszt i czas)